

Активізація мотивації студентів до вивчення іноземної мови**Гриценко Вікторія¹***Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна*E-mail: gritsenkov@ukr.netORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2266-3564>**Ясинська Тетяна²***Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна*E-mail: latars@ukr.netORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4761-1709>

У статті розкрито проблему активізації мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення іноземної мови. Ефективність навчання безпосередньо залежить від мотивації та внутрішніх настанов того, хто навчається, тому дослідження мотиваційної сфери є на часі в організації ефективного навчання. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вивчення та наявності ціннісних настанов та мотивації до вивчення іноземної мови здобувачів вищої освіти в контексті підготовки компетентних професіоналів – філологів іноземних мов та перекладачів. Мета статті – з'ясувати внутрішні та зовнішні мотиви вивчення іноземної мови для організації освітньої та методичної роботи. Теоретичними засадами написання статті слугували роботи багатьох науковців у галузі психології та педагогіки, як загалом (І. Бондар, О. Колот, С. Шапіро, В. Шинкаренко, Д. Брунер, В. Вілюнас, Є. Торндайк та ін.), а також безпосередньо у вивченні іноземних мов (Н. Аристової, Є. Лузік, О. Пилипів, І. Прокопенка та ін.) Застосовано методику «Мотивація навчання здобувачів освіти педагогічного вишу» (С. О. Пакуліна, С. М. Кетько). Базою емпіричного дослідження став Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Основний метод дослідження – анкетування здобувачів освіти 1-го року навчання за методом С. Пакуліної та С. Кетько, в результаті якого виявлено основні зовнішні та внутрішні мотиви вступу на філологічний факультет. Відповідно до здобутих результатів, було підтверджено, що внутрішні професійні мотиви є домінуючими. Впровадження в освітній процес таких методів навчання як колективна робота, навчальні дискусії, застосування можливостей інтернет-ресурсів, забезпечує активізацію мотивації та усталює позитивне ставлення здобувачів освіти до вивчення іноземної мови, що значно підвищує роль викладача іноземної мови в освітньому процесі та адаптації до навчання у здобувачів освіти.

Ключові слова: мотивація навчання, внутрішня мотивація, зовнішня мотивація, релевантні мотиви.

Вступ. Швидкоплинні зміни, які відбуваються в міжнародних та суспільних відносинах, створюють сприятливі умови для міжнародного співробітництва, зокрема це стосується впровадження та реалізації міжнародних освітніх проєктів. У зв'язку з євроінтеграційними процесами дотримання європейських принципів вимагає від вищої освіти певних трансформацій, які, безумовно, актуалізують підготовку висококваліфікованих кадрів. Питання підготовки ефективних компетентних професіоналів – філологів іноземних мов та перекладачів – набуває особливої актуальності. Відповідно, фахове навчання за цими спеціальностями поступово виходить на новий рівень, адже знання іноземних мов, вільне володіння ними є невід'ємним складником процесу інтеграції України в європейський науково-освітній простір.

Отже, на сучасному етапі з кожним роком збільшується кількість абітурієнтів, які обирають професію, пов'язану зі знанням іноземних мов, оскільки вільне володіння мовою сприяє підвищенню професійної компетентності, конкурентоспроможності, та відкриває значні перспективи на ринку кваліфікованої праці не тільки в нашій країні, але й за кордоном, що для багатьох є важливим

¹ аспірант кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

² старший викладач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

аргументом під час вибору майбутньої спеціальності.

Проблемі мотивації присвячено роботи багатьох науковців, серед яких І. Бондар, А. Колот, С. Шапіро, В. Шинкаренко та інші. Теоретичні проблеми мотивації розкрито в роботах Д. Брунера, І. Бондар, О. Колота, В. Вілюнаса, Е. Торндайка та інших. Мотивація до вивчення іноземних мов була предметом дослідження Н. Аристової, Е. Лузік, О. Пилипів, І. Прокопенко та інших. Учені наголошують на важливості мотивації як рушійної сили будь-якого процесу, а активізація мотивації розглядається як засіб поліпшення успішності в освітньо-пізнавальній діяльності майбутніх фахівців.

Метою статті виступило дослідження проблеми мотивації студентів до вивчення іноземної мови та виокремлення методів її активізації.

Результати дослідження. У найбільш широкому сенсі мотивація (від лат. *movere*) – це сукупність мотивів, що спонукають особистість до певних дій. Мотивація визначалась науковцями як психічний регулювальний механізм, що є чинником цілеспрямованої поведінки людини, пов'язаний із її здатністю задовольняти власні потреби у процесі певної діяльності, як чинник успішності та каталізатор активності (Словник української мови, 1970 – 1980; Gardner, 2000).

В основі мотивації лежить мотив, який реалізується у формі уявлення, ідеї, почуття та втілює в собі потребу (Дорнгей, 1994). Сукупність мотивів, які можливо трактувати як систему спонукань, здатна впливати на особистість, визначаючи зміст, спрямованість та характер діяльності особистості, регулювати її поведінку. О. Леонтьєв стверджував, що саме мотив, як форма мотивації, є рухомим важелем в особистісному рішенні діяти саме так, а не інакше для досягнення поставленої мети, тобто мотив – це той результат або предмет, заради якого виконується діяльність. Учений розглядає мотив як «те об'єктивне, в чому потреба конкретизується в певних умовах і на що спрямована діяльність та на те, що її спонукає» (Леонтьєв, 1973). Важливо зазначити, що мотиви можуть бути як актуальними, так і потенційними, прихованими, тобто такими, які ще не отримали реалізації у діяльності.

Для більш глибокого розуміння сутності мотивів доцільно зіставити це поняття з дефініцією «потреба», адже саме потреби особистості є підґрунтям її мотиваційної сфери. Потреби залежать від конкретних умов та спонукають особистість до дій, які спрямовані на задоволення цих потреб. Якщо *потреба* визначається як нестаток особистості в чомусь конкретному, то *мотив* буде визначено як рішення задовольнити або не задовольнити зазначену потребу в конкретному випадку. Необхідно підкреслити, що лише усвідомлена потреба може стати мотивом (Столяренко, 2012).

Отже, мотивація безперечно відіграє значну роль у регуляції поведінки й полягає в усвідомленні особистістю потреби в певному виді активності за умовами набуття цього виду діяльності для студента особистісної значущості.

У середині ХХ століття окремі вчені (Р. Гарднер, В. Ламберт) взагалі не розглядали мотивацію як вагомий чинник, що впливає на вивчення іноземної мови. На той час, на погляд науковців, головним у процесі її вивчення були мовні та, водночас, розумові здібності людини, яка вивчає іноземну мову. Водночас, продовжуючи дослідження, вчені дійшли висновку, що є більш важливі чинники, серед яких є основним – мотивація та ставлення до предмета. На думку Р. Гарднера, мовні навчальні стратегії не спрацьовують, якщо людина не вмотивована на вивчення мови. Виокремлюючи три основних чинника мотивації до вивчення іноземної мови (студент – оточення – викладач), учений дійшов висновку, що головним у цьому процесі є сам здобувач вищої освіти, а вже потім його оточення та сам викладач. (Gardner, 2000).

Отже, можна дійти висновку, що здобувач вищої освіти має самостійно зрозуміти, які чинники є важливими саме для нього у вивченні іноземної мови, і вже після цього під керівництвом викладача він зможе досягти бажаного успіху.

Британський дослідник З. Дьорнеї розробив цікаву мотивуючу модель вивчення іноземних мов, у якій було поєднано зовнішні та внутрішні чинники. У своєму дослідженні автор окреслив комплексну мотиваційну конструкцію щодо формування мотивації здобувачів під час вивчення іноземної мови. Його модель складається із трьох рівнів: рівень мови, рівень суб'єкта освіти та рівень освітньої ситуації. Основним у його дослідженні є рівень мови за всіма аспектами, а саме: етно-лінгвістичним, культурним, інтелектуальним та прагматичним. Наголосимо, що дослідник також акцентує на ролі викладача у формуванні мотивації під час вивчення іноземної мови, зазначаючи, що й сам викладач має бути вмотивованим. При цьому, вчений виокремлює також і компоненти мотивації самого фахівця, які дають змогу побудувати процес навчання так, аби кожен здобувач зацікавився мовою, що викладається. Крім того, розглядаючи питання мотивації під час вивчення іноземної мови, З. Дьорнеї відзначає про роль усієї групи здобувачів, навчальні стандарти та програму, що за умови коректного підходу поєднання усіх

цих трьох вищезазначених компонентів призведе до чітко визначеної та продуманої моделі мотивації студентів у вивченні іноземної мови (Dornyei, 1994).

Важливість мотивації під час навчання підкреслюють також інші вчені (С. Максименко, О. Столяренко). На їхню думку, мотивація вище у тих, хто прагне досягти кінцевої мети навчання (отримати гарну престижну роботу, високу заробітну платню, роботу за кордоном) (Максименко, 2019; Столяренко, 2012). Іншими словами для успішності навчання необхідно поєднання зовнішніх та внутрішніх чинників.

Отже, мотивацію у дослідженні розуміємо як інтегральне утворення зовнішніх і внутрішніх мотивів особистості, які формуються на підґрунті усвідомленої потреби здобувачів у самореалізації через опанування іноземної мови й культури, що стимулює пізнавальну спрямованість особистості для досягнення професійного успіху.

Для більшості викладачів ЗВО є типовим помилково вважати, що, якщо здобувачі навчаються за певною спеціальністю, то вони вступили на факультет іноземних мов із власної ініціативи, а тому вже є достатньо мотивованими (Дмитрієва, 2021), натомість автори методики «Мотивація навчання у педагогічному ЗВО» С. Пакуліна та С. Кетько зазначають, що серед інших положень теоретичним обґрунтуванням цієї методики є внутрішня мотивація навчання здобувачів освіти, яку складають внутрішні мотиви вступу до ЗВО (Пакуліна, Кетько, 2010).

Дослідження підтверджують, що ті, хто має високий рівень мотивації, виявляють ініціативу в прагненні до мети і є більш рішучими в екстремальних ситуаціях. Результати анкетування здобувачів освіти першого року навчання зі спеціальності 035 «Філологія» «Переклад» факультету іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» загалом підтверджують ці дослідження.

Анкетування здійснювалося за методикою, розробленою С. Пакуліною та С. Кетько (Пакуліна, Кетько, 2010). Його метою було виявити мотиви вступу, реально дієві професійні мотиви та визначити рівні розвитку мотивації. У підсумку було отримано такі результати (див. табл. 1):

Таблиця 1

Результати анкетування здобувачів освіти першого року навчання (за методикою «Мотивація навчання здобувачів освіти педагогічного вишу» С. Кетько, С. Пакуліної, 2010)

Мотиви	Бал		
	5	3-4	2-0
I. Що сприяло вашому вибору цієї спеціальності?			
1. Безкоштовний вступ, низька платня за навчання	8%	36%	56%
2. Заняття у профільній спецшколі, спецкласі	4%	20%	76%
3. Бажання здобути вищу освіту	56%	40%	4%
4. Сімейні традиції, бажання батьків	4%	20%	76%
5. Порада друзів, знайомих	12%	12%	76%
6. Престиж, авторитет ЗВО та факультету	12%	48%	40%
7. Інтерес до професії	44%	44%	12%
8. Найкращі здібності саме в цій галузі	40%	52%	8%
9. Прагнення прожити безтурботний період життя	16%	44%	40%
10. Подобається спілкування з дітьми	8%	32%	60%
11. Випадковість	8%	24%	68%
12. Небажання йти до армії (для юнаків)	50%	50%	0%
13. Використати педагогічні знання задля виховання своїх дітей (для дівчат)	16%	44%	40%
II. Що є найбільш значущим для Вас у вашому навчанні?			
14. Успішно продовжити навчання на наступних курсах	28%	64%	8%

15. Успішно вчитися, складати іспити на "добре" та "відмінно"	32%	44%	24%
16. Здобути глибокі та міцні знання	56%	40%	4%
17. Бути постійно готовим до занять	20%	60%	20%
18. Не запускати вивчення навчальних предметів	40%	48%	12%
19. Не відставати від однокурсників	20%	60%	20%
20. Дотримуватись педагогічних вимог	12%	64%	24%
21. Досягти поваги викладачів	16%	44%	40%
22. Бути прикладом для однокурсників	16%	24%	60%
23. Домогтись схвалення оточуючих	0%	40%	60%
24. Уникнути засудження та покарання за погане навчання	8%	20%	72%
25. Отримати інтелектуальне задоволення	44%	36%	20%
III. Отримання диплому дає Вам можливість:			
26. Досягти соціального визнання, поваги	12%	40%	48%
27. Самореалізації	48%	44%	8%
28. Мати гарантію стабільності	32%	64%	4%
29. Отримати цікаву роботу	52%	48%	0%
30. Отримати високооплачувану роботу	52%	48%	0%
31. Працювати у державних структурах	0%	64%	36%
32. Працювати у приватних організаціях	32%	64%	4%
33. Працювати у школі	4%	36%	60%
34. Заснувати свою справу	48%	40%	12%
35. Навчання в аспірантурі	12%	40%	48%
36. Самовдосконалення	52%	32%	16%
37. Диплом сьогодні нічого не дає	8%	32%	60%

Усі мотиви було сформовано у три блоки – мотиви вступу, реально дієві мотиви навчання, професійні мотиви (Пакуліна, Кетько, 2010). У свою чергу, кожен блок містив твердження, що стосуються зовнішньої та внутрішньої мотивації.

У першому блоці, в якому сформовані мотиви вступу до ЗВО, до внутрішніх мотивів належать твердження 2, 3, 7, 8, 10. Згідно з результатами, серед найзначнішого внутрішнього мотиву вступу до ЗВО було бажання здобути вищу освіту (56%). Суттєве значення у виборі вишу також мали інтерес до професії (44%) та найкращі можливості у сфері вивчення іноземних мов (40%). Найменшого значення набуло навчання у профільній спецшколі, що засвідчує про бажання вчитися і розвивати свої знання та вміння незалежно від початкового рівня знань.

У другому блоці у твердженнях 13, 14, 15, 16, 24 вказано реально дієві мотиви навчання і тут найважливішим мотивом стає бажання здобути глибокі та міцні знання (56%).

Третій блок містить твердження, які належать до професійної сфери. Серед професійних внутрішніх мотивів більшість студентів вказала самореалізацію (48%) та можливість заснувати свою справу (48%).

Водночас зовнішня мотивація навчання включає зовнішні мотиви вступу до ЗВО, мотиви, які безпосередньо не належать до процесу навчання. У першому блоці це мотиви 1, 4, 5, 6, 9, 11, 12. Згідно з отриманими результатами, престиж, авторитет ЗВО та факультету не є основним зовнішнім мотивом для вступу – 48% відзначили його як не вирішальний (3-4 бали) і для 40% він практично не мав значення (0-2 бали). Викликають інтерес результати 9 мотиву - «прагнення прожити безтурботний період життя» –

16% вказали максимальну кількість балів (5 балів) та 44% оцінили його на 3-4 бали, що засвідчує невисоку готовність до навчання та потребує корекції з боку кураторів та викладачів.

Реально дієві зовнішні мотиви навчання сформовані у твердженнях 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23. Суттєве значення мають мотиви 17 «бути постійно готовим до занять» – 60%, 19 «не відставати від однокурсників» – 60% та 20 «виконувати педагогічні вимоги» – 64%.

Водночас, найбільш значущими зовнішніми професійними мотивами для більшості здобувачів освіти було бажання отримати цікаву роботу (52%), бажання отримати високооплачувану роботу (52%) та самовдосконалення (48%).

Таким чином, відповідно до здобутих результатів, можна вести мову про те, що серед внутрішніх та зовнішніх професійних мотивів перше місце посіло бажання здобути вищу освіту, яка дозволить отримати цікаву та високооплачувану роботу. Також, не менш важливим є самореалізація та самовдосконалення.

Як було зазначено, проблема мотивації складна й багатогранна, тому вважаємо доцільним зупинитися лише на деяких ефективних, на нашу думку, методичних прийомах активізації мотивації здобувачів до вивчення іноземної мови у ЗВО.

Мотивація є динамічним утворенням особистості і не є постійною. Під впливом певних чинників: соціокультурних умов, загальних принципів, організації освітнього процесу, особистості викладача – мотивація може підвищуватися чи знижуватися. Також не можна недооцінювати власні погляди і упередження здобувача щодо країни, мову якої він вивчає, і власне його особистість: досвід, інтереси, життєві обставини (Gardner, 2000).

Динамічність мотивації зумовлює виокремлення певних етапів її формування, кожний з яких передбачає певні дії суб'єкта. Так, перший етап умовно можна позначити як етап актуалізації мотивації, на якому відбувається визначення мети діяльності. На цьому етапі відбувається консолідація особистістю своїх зусиль, націлених на певну діяльність. Другий етап – це етап активних дій, який вимагає підтримки згенерованої на першому етапі мотивації, на цьому етапі значну роль відіграє саморегуляція, яка дає змогу протистояти внутрішнім та зовнішнім чинникам, які стимулюють особистість до припинення діяльності. На третьому етапі особистість має можливість оцінити результати власної діяльності, свою ефективність, відповідність результатів поставленій меті. Мотивація на цьому етапі дозволяє, на основі аналізу дій, що виконувалися, планувати подальшу діяльність, не втрачаючи інтересу до неї (Dornyei, 1994; Madsen, 1968).

Як бачимо, кожен з етапів формування мотивації має у своїй основі різні мотиви, які в комплексі формують зазначений феномен.

З. Дьорней пропонує чотирифакторну модель стратегії активізації мотивації. Першим фактором є створення психологічно комфортної атмосфери освітнього процесу як умови активізації мотивації у поєднанні з конкретними нормами виконання навчальних завдань. Другим фактором визначено демонстрацію переваг, які здобувачі здобувають у разі виконання завдань, що дозволяє згенерувати необхідний рівень позитивної мотивації. Третім є підтримка мотивації через визначення індивідуальних цілей і формування особистісної значущості певної діяльності, що дає відчуття задоволення від виконання навчальних завдань. Останнім визначено сприяння позитивному оцінюванню результатів діяльності через отримання мотивуючого зворотного зв'язку у формі нагородження й оцінювання (Dornyei, 1994).

Визначимо деякі напрями активізації мотивації здобувачів, які вважаємо найбільш ефективними. На нашу думку, застосування групових форм організації освітнього процесу позитивно впливатиме на формування мотивації під час навчання. Здобувачі завжди беруть активну участь у колективній роботі. При чому необхідно, аби слабкіші були у групі з тими, хто більш здібний до навчання. Так буде формуватися не тільки мотивація, алей бажання бути «на рівні». Однією із форм колективної діяльності, націлених на активізацію мотивації до освітньої діяльності є метод проєктів, який розглядається як форма втілення дослідницького, розвивального та творчого принципів навчання. Цей метод дозволяє тим, хто навчається, самостійно планувати, виконувати та оцінювати власну освітню діяльність, що стимулює їхню ініціативу, зацікавленість та мотивацію.

Навчальні дискусії теж є мотивуючим методом, оскільки під час їх проведення основна роль надається самим здобувачам, а саме: кожен може практично виявити знання лексики, а також показати себе в усному мовленні. Важливим виявляється й те, що, користуючись цим методом, викладач може лише показати здобувачам орієнтир, на який вони повинні спрямовувати власну діяльність у процесі вивчення певної теми, а все інше залежить від них самих. Крім того, метод навчальної дискусії дає змогу

здобувачеві зрозуміти, яку мету поставити перед собою в подальшому, тобто на що саме йому спрямувати увагу під час подальшого вивчення певної теми.

Якщо йдеться про підвищення мотивації здобувачів до навчання, про розвиток позитивного ставлення та створення пізнавального інтересу, на сучасному етапі не можна не згадати про інтернет-ресурси, адже натепер це універсальне середовище для спілкування, розваг, а також навчання. Значну частину свого вільного часу сучасна молодь проводить саме в інтернет-мережі. Інтернет є найголовнішим джерелом здобуття інформації, яка дуже часто надається іноземними ресурсами. Викладач іноземної мови у ЗВО за умови правильно побудованого освітнього процесу може легко заохотити здобувачів використовувати іншомовні сайти під час навчання.

Також особистість самого викладача є важливим чинником під час формування у здобувачів позитивної мотивації у період навчання, саме від викладача залежить доцільна організація занять. Дуже важливо зрозуміти інтереси слухачів, мотиви їхнього навчання, та враховуючи все це, побудувати освітній процес таким чином, аби організувати емоційно-позитивне ставлення самих здобувачів до процесу вивчення іноземної мови. Тобто викладач має чітко розуміти мотиви, що лежать в основі діяльності тих, хто навчається, та вміти підтримувати на належному рівні їхню позитивну мотивацію. Такої самої думки дотримуються й сучасні дослідники проблеми мотивації здобувачів до навчання і до вивчення іноземної мови, зокрема. Так, на думку С. Максименка, одним із вагомих критеріїв мотивації у педагогіці є саме наявність позитивних емоцій, які викликає процес навчання (Максименко, 2019).

Вищезазначене дає підставу вважати, що професіоналізм викладача, високий рівень його знань, умінь ефективно побудувати освітній процес, досконало продумати систему подання, оволодіння та засвоєння навчального матеріалу безперечно є мотивуючим механізмом у вивченні здобувачами іноземної мови. Викладач, який досконало володіє мовою, вміє творчо побудувати свої заняття, зацікавити групу процесом навчання, безперечно стане прикладом і гарним стимулом для своїх здобувачів під час вивчення другої іноземної мови.

Висновки. Отже, проблематика мотивації посідає чільне місце у працях багатьох науковців. Мотивація розглядається як інтегральне утворення зовнішніх і внутрішніх мотивів особистості, які формуються на підґрунті усвідомленої потреби здобувача у самореалізації через опанування іноземної мови, що стимулює пізнавальну спрямованість особистості для досягнення професійного успіху. Отже, значення мотивації в опануванні іноземної мови є беззаперечною.

Визначено, що значна роль в активізації мотивації належить саме викладачу, адже його професіоналізм, ерудованість, умінь цікаво та творчо подати навчальний матеріал, майстерно організувати освітній процес та, взагалі його професійний імідж і педагогічна ефективність є чинниками активізації мотивації здобувачів до вивчення іноземної мови.

Література

- Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. К.: КПІ ім. Ігря Сікорського, 2014. 290 с.
- Деркач С. П. Мотиваційна сфера студентів у процесі навчання іноземної мови. URL: [https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/5473/1/Мотиваційна сфера студентів.pdf](https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/5473/1/Мотиваційна_сфера_студентів.pdf). (дата звернення 11.06.2022).
- Дмитрієва О. Шляхи підвищення мотивації студентів до вивчення англійської мови у ЗВО. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. № 36. С.272-276.
- Зайченко І. В. Педагогіка: підручник. К.: Ліра-К, 2016. 608с.
- Клибанівська Т. М. Мотивація як детермінанта навчальної діяльності студентів вищих закладів освіти. *Наука і освіта*, 2015, №10, С. 61-68.
- Максименко С. Д. Загальна психологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
- Мельник О. А., Озарко І. І. Фактори успішного вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей у закладах вищої технічної освіти. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2019. VII(35), I. 213. С. 42–46.
- Пакулина С., Кетько С. Методика діагностики мотивації учня студентів педагогічного вуза. *Психологическая наука и образование*. 2010. Том 2, № 1. С. 1-11. URL: https://psyjournals.ru/psyedu_ru/2010/n1/26655.shtml
- Попова О. В. До питання професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів в умовах університетської освіти. *Теоретична і дидактична філологія* [збірник наукових праць]. №18. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені

Григорія Сковороди», 2014. С. 105–110.

Попова О. В. Формування перекладацької компетентності майбутніх перекладачів китайської мови в умовах полікультурного простору. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2016. С. 167.

Романюк О. С. Аналіз методів навчання сучасного англомовного розмовного мовлення в сучасній педагогічній теорії та практиці. Науково-практичний журнал Південного наукового Центру НАПН України «Наука і Освіта». Одеса, 2014. Вип. №1. С. 134-139.

Словник української мови. К.: Наукова думка, 1970 – 1980. Т. 4. С. 810.

Столяренко О. Б. Психологія особистості: Навч. пос. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 280с.

Dornyei Z. Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom Author(s). 1994.V. 78. № 3. PP. 273-284

Gardner R. Correlation, causation, motivation and second language acquisition. 2000. V. 41. PP. 1–24.

Madsen K. B. Theories of motivation. 1968. 365 p.

Solmecke G. Motivation und Motivieren im Fremdsprachenunterricht. Paderborn: Schöningh, 2003. 56 p.

Storch G. Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik. Theoretische Grundlagen und praktische Überlegungen. München : Wilhelm Fink, 1990. 470 p

Activation of students' motivation to learn a foreign language

Grytsenko Viktoriia³

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

Yasynska Tetiana⁴

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

This study deals with the problems related to students' motivation for learning foreign languages. The purpose of the article is to identify the main enrollees' goals that encourage them to entry universities for studying foreign languages, to define the concept "motivation" and determine internal and external motives for learning a foreign language in order to organize educational and methodological work.

Efficiency of training depends on the motivation and internal attitudes of the one who is trained, so the motivational sphere has great importance in the organization of effective training. The relevance of the study is caused by the need to identify value directions and motivation for studying of foreign language in the context of training effective competent professionals – philologists of foreign languages and translators. The methodological bases for writing the article were the works of many scientists in the field of psychology and pedagogy, in general (I. Bondar, O. Kolot, S. Shapiro, V. Shinkarenko, V. Aseev, L. Bozhovich, D. Bruner, V. Vilyunas, M. Matyukhina, E. Thorndike, G. Shchukina et al.), as well as directly in the study of foreign languages (N. Aristova, E. Luzik, Yu. Passova, O. Pylypiv, I. Prokopenko et al.). The main method of empirical research is a survey of the first-year-students according to the method of S. Paulina and S. Ketko. The main external and internal motives for entering a philological faculty alongside the essence and content of motivation to learn a foreign language in the psychological and pedagogical context were revealed as a result. Some effective teaching/learning methods were singled out: team work, educational discussions, use of the Internet resources, etc. Their implementation into the educational process ensures the activation of motivation and students' stable positive attitude to learning a foreign language.

The paper suggests theoretical and practical perspectives and directions for future research.

Keywords: learning motivation, intrinsic motivation, extrinsic motivation, relevant motives.

References

Derkach, S.P. (2022). *Motyvatsiyana sfera studentiv u protsesi navchannya inozemnoyi movy [Motyvatsiyana sfera studentiv u protsesi navchannya inozemnoyi movy]*. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/5473/1/Motyvatsiyana_sfera_studentiv.pdf [in Ukrainian].

³ Postgraduate student at the Department of Pedagogics at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

⁴ Senior Teacher at The Department of Translation, Theoretical and Applied Linguistics at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

Dmytriyeva, O. (2021). Shlyakhy pidvyshchennya motyvatsiyi studentiv do vyvchennya anhliys'koyi movy u ZVO [Shlyakhy pidvyshchennya motyvatsiyi studentiv do vyvchennya anhliys'koyi movy u ZVO]. *Aktual'ni pytannya humanitarnykh nauk – Current issues of humanitarian sciences*. № 36. S.272-276 [in Ukrainian].

Dornyei, Z. (1994). *Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom Author(s)*. V. 78. № 3. PP. 273-284 [in English].

Gardner, R.C. (2000). *Correlation, causation, motivation and second language acquisition*. V. 41. pp. 1–24 [in English].

Holovenkin, V.P. (2014). *Pedahohika vyshchoyi shkoly: pidruchnyk [Pedagogy of the higher school: a textbook]*. K.: KPI im. Ihrya Sikors'koho [in Ukrainian].

Klybanivs'ka, T.M. (2015). Motyvatsiya yak determinanta navchal'noyi diyal'nosti studentiv vyshchych zakladiv osvity [Motivation as a determinant of educational activity of students of higher education institutions]. *Nauka i osvita – Science and education*. Vols.10, pp. 61-68 [in Ukrainian].

Madsen, K.B. (1968). *Theories of motivation*. 1968. 365 p [in English].

Maksymenko, S.D. (2019). *Zahal'na psykholohiya: pidruchnyk dlya studentiv vyshchych navchal'nykh zakladiv [General psychology: a textbook for students of higher educational institutions]*. K.: Tsentri navchal'noyi literatury [in Ukrainian].

Melnyk, O.A., & Ozarko, I.I. (2019). Faktory uspishnoho vyvchennia anhliiskoi movy studentamy nemovnykh spetsialnostei u zakladakh vyshchoi tekhnichnoi osvity [Factors of successful learning of English by students of non-language specialties in institutions of higher technical education]. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, VII (35), 42–46 [in Ukrainian].

Pakulyna, S., & Ket'ko, S. (2010). Metodyka dyahnostyky motyvatsyy uchenyya studentov pedahohycheskoho vuza [Methodology of diagnosis of teaching motivation of students of a pedagogical university]. *Psykholohycheskaya nauka y obrazovanye – Psychological science and education*. Vols. 2, № 1. pp. 1-11. URL: https://psyjournals.ru/psyedu_ru/2010/n1/26655.shtml [in Ukrainian].

Popova, O.V. (2014). Do pytannya profesiyno-movlennyyevoyi pidhotovky maybutnikh perekladachiv v umovakh universytet'skoyi osvity [To the issue of professional speech training of future translators in the conditions of university education]. *Teoretychna i dydaktychna filolohiya – Theoretical and didactic philology*. Vols. №18. Pereyaslav-Khmel'nyts'kyy: DVNZ «Pereyaslav-Khmel'nyts'kyy derzhavnyy pedahohichnyy universytet imeni Hryhoriya Skovorody», pp. 105–110 [in Ukrainian].

Popova, O.V. (2016). Formuvannya perekladats'koyi kompetentnosti maybutnikh perekladachiv kytays'koyi movy v umovakh polikul'turnoho prostoru [Formation of translation competence of future translators of the Chinese language in the conditions of a multicultural space]. Odesa : PNPU imeni K. D. Ushyns'koho [in Ukrainian].

Romanyuk, O.S. (2014). Analiz metodiv navchannya suchasnoho anhlo-movnoho rozmovnoho movlennya v suchasniy pedahohichniy teorii ta praktytsi [Analysis of methods of teaching modern English speaking in modern pedagogical theory and practice]. *Naukovo-praktychnyy zhurnal Pivdennoho naukovoho Tsentru NAPN Ukrayiny «Nauka i Osvita» – Scientific and practical journal of the Southern Scientific Center of the National Academy of Sciences of Ukraine "Science and Education"*. Odesa, Vols. №1. p. 134-139 [in Ukrainian].

Slovnnyk ukrayins'koyi movy. (1970-1980). [Dictionary of the Ukrainian language]. K.: Naukova dumka, Issue. 4, pp. 810 [in Ukrainian].

Solmecke, G. (2003). *Motivation und Motivieren im Fremdsprachenunterricht*. Paderborn: Schöningh, 56 p [in English].

Stolyarenko, O.B. (2012). *Psykholohiya osobystosti [Personality psychology]*. K.: Tsentri navchal'noyi literatury [in Ukrainian].

Storch, G. (1990). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik. Theoretische Grundlagen und praktische Überlegungen*. München : Wilhelm Fink, 470 p [in German].

Zaychenko, I.V. (2016). *Pedahohika: pidruchnyk [Pedagogy: textbook]*. K.: Lira-K [in Ukrainian].

Accepted: November 24, 2022

